

θ' ἀχαμνύνη Ἀπύρανθ. Βάλον νερόν 'ς σὸ φαεῖν ἄς χαμνύν' Τραπ. Χαλδ. Ἐχάμνυνεν τὸ φαεῖν αὐτόθ. 5) Καταπραῦνω καὶ ἀμτβ. καταπραῦνομαι Πόντ. (Κερασ.)

Πβ. ἀχαμνεύω, ἀχαμνιάζω, ἀχαμνίζω, ἀχαμνύνεσκω, ἀχαμνώνω.

ἀχαμνερός ἐπίθ. Πελοπν. (Μάν.) — (Νουμᾶς 154,4).

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀχαμνός καὶ τῆς καταλ. -ερός.

Ἀδύνατος, ἰσχνός ἐνθ' ἄν.: *Μαστάρια ἀχαμνερά* (Νουμᾶς ἐνθ' ἄν.) Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀχαμναδύνατος.

ἀχαμνεύω Πελοπν. (Μάν.) — *Λεξ. Δημητρ.*

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀχαμνός.

Καθιστῶ τι ἀχαμνόν, ἀδύνατον ἐνθ' ἄν.: *Τὸν ἀχάμνεψε ἢ πείνα Μάν. Μὲ τὸν ἀσβέστη ποῦ βανες ἀχάμνεψες τὸ κλῆμα Λεξ. Δημητρ. Καὶ ἀμτβ. ἀδυνατίζω, ἀπισχναίνομαι Πελοπν. (Μάν.): Τὰ πρόβατα ὅσο πάνε κι ἀχαμνεύουνε. Πβ. ἀχαμνένω.*

ἀχάμνη ἡ, Σίφν.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀχαμνῶ, δι' ὃ ἰδ. ἀχαμνίζω.

Δυσεντερία.

ἀχάμνητα ἡ, Θήρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀχαμνός καὶ τῆς καταλ. -ητα.

Ἀδυναμία, ἀτονία, ἰσχνότης. Συνών. *ἀδυναμία 1, ἀδυνασία 1, ἀδυνατία 1, ἀχάμνια 1, ἀχαμνίλα 1, ἀχάμνισι 1, ἀχάμνισμα 3, ἀχαμνισμός, ἀχαμνοσύνη.*

ἀχάμνια ἡ, χαμνία Πόντ. (Ἀμισ. Κοτύωρ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.) ἀχάμνια Εὐβ. (Κύμ.) Ἡπ. (Ζαγόρ. Πρέβ.) Θήρ. Κέρκ. Μῆλ. Πελοπν. (Ἀνδροῦς. Ἀρκαδ. Καλάβρυτ. Κορινθ. Μάν. Μεσσ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ναύπακτ.) κ.ά. — *ΑΒαλαωρ. Ἔργα 2,59 — Λεξ. Μ'Εγκυκλ. Δημητρ. ἀχαμνιά Λέσβ. (Ἀγιάσ.) Πελοπν. (Τρίκκ.) — Λεξ. Μπριγκ.*

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀχαμνός. Τύπ. ἀχαμνία παρὰ Σομ.

1) Ἀτονία, ἀδυναμία, ἰσχνότης Εὐβ. (Κύμ.) Ἡπ. (Ζαγόρ. Πρέβ.) Θήρ. Κέρκ. Λέσβ. (Ἀγιάσ.) Μῆλ. Πελοπν. (Ἀνδροῦς. Ἀρκαδ. Καλάβρυτ. Κορινθ. Μάν. Μεσσ. Τρίκκ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ναύπακτ.) — *ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἄν. — Λεξ. Μπριγκ. Μ'Εγκυκλ. Δημητρ.: Ἀπ' τὴν ἀχάμνια κοντεύει νὰ προφήση Μεσσ. Δὲ μπουρεῖ νὰ πιρπατήσ' ἀπ' τ'ν ἀχάμνια Ναύπακτ. Πι τ'ν ἀχαμνιά λ'γοῦσαν τὰ γόνατα δ' Ἀγιάσ. Στέκει δὲ στέκει ἀπὸ τὴν ἀχάμνια Μῆλ. Ἡ ἀχάμνια τοῦ προσώπ' σ' μ' λέει τ'ν ἀρρώστια σ' Ζαγόρ. Ἦτανε οὐλο ἀχαμνιά τὸ κρεῖας Τρίκκ. || Γνωμ. Ἡ ἀρρώστια φέρνει τὴν ἀχαμνιά κ' ἡ ἀχαμνιά τὴν ἀρρώστια Λεξ. Δημητρ. || Ποίημ.*

Τρανίξου κρύψε τα 'κεῖνα τὰ χέρια,

ἀπ' τὴν ἀχάμνια τους λές κ' εἶν' μαχαίρια

ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἄν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀχάμνητα. 2) Ἡ νόσος τύφος Πόντ. (Ἀμισ. Κοτύωρ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.): Ἐπίασεν ἄτον ἡ χαμνία Κοτύωρ. Χαλδ. Ἐπίαστα ἄσ' σὴ χαμνίαν Τραπ.

ἀχαμνιάζω Πελοπν. (Μαζαίικ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀχάμνια. Πβ. μεσν. χαυνιάζω.

Γίνομαι ἀχαμνός, ἀδυνατίζω: *Ἀχαμνιάζουν τὰ πράματα. Πβ. ἀχαμνένω.*

ἀχαμνίζω, χαμνίζω Καπ. (Σινασσ.) Κύπρ. Ρόδ. Σίφν. κ.ά. χαμνίζου Εὐβ. (Κύμ.) χαμνίν-νου Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀχαμνίζω Κρήτ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κορινθ. Μάν. Μεσσ.) Σίφν. Χίος κ.ά. — *Λεξ. Μπριγκ. Δημητρ. ἀχαμνίζου Εὐβ. (Κύμ.) Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν. Σουφλ.) Ἱμβρ. Μακεδ. (Ζουπάν. Καστορ. Σισάν. Χαλκιδ.) κ.ά. ἀχαμνῶ Κύπρ. Μακεδ. (Κοζ. κ.ά.) ἀχαμνίζ-ζου Εὐβ.*

(Κουρ.) Μέσ. χαμνίσκομαι Πόντ. (Οἰν.) χαμνίσκομαι Πόντ. (Κερασ. Τραπ.)

Τὸ μεσν. ἀχαμνίζω, ὃ ἐκ τοῦ ἀχαυνίζω < χαῦ-νος. Βλ. Δουκ. Append. ἐν λ. κέρωμα.

Α) Ἐνεργ. 1) Κάμνω τι χαῦνον, χαλαρόν, χαλαρώνω Θράκ. (Αἰν.) Καπ. (Σινασσ.) Κρήτ. Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κορινθ. Μάν.) Χίος κ.ά. — *Λεξ. Δημητρ.: Χάμνισα τὸ σκοινὶ Καλάβρυτ. Χάμνα τὲς κόρτες τοῦ δικιολιῶ Κύπρ. Ἀχάμνισα τὸ ζουνάρι μου Μάν. Ἀχαμνισμένον θ-δοινὶν Κύπρ. Διὰ τὴν σημ. πβ. Διγεν. Ἀκρίτ. ἐν Λαογρ. 9,344 «παρευθὺς ἐπέξευσεν καὶ ἀχαμνίζει τὴν ζώνην του». Συνών. ἀναχλένω, ἀποχαλαρώνω, ἀχαμνώνω, ξεσφίγγω. Καὶ ἀμτβ. γίνομαι χαλαρός, χαλαρώνομαι Κύπρ. Χίος κ.ά.: Ἐχάμνισε τὸ σκοινὶ Χίος. Ἐχαμνίσαν οἱ κόρτες τοῦ δικιολιῶ Κύπρ. 2) Καθιστῶ τι ἰσχνόν, ἀδύνατον *Λεξ. Δημητρ.: Τὸν ἀχάμνισε ἡ ἀρρώστια. Καὶ ἀμτβ. γίνομαι ἰσχνός, ἀδυνατίζω Εὐβ. (Κουρ. Κύμ.) Θράκ. (Αἰν.) Ἱμβρ. Καπ. (Σινασσ.) Κρήτ. Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κορινθ. Μάν. Μεσσ.) Σίφν. Χίος κ.ά. — Λεξ. Μπριγκ. Δημητρ.: Ἀχάμνισε ἀπὸ τὴ νηστεία Κύπρ. Ἀχάμνισε πὸ τὴ συλλογὴ Κουρ. Ἐν ε-τάισα τὸ χτηνόν μου φέτι τὸ ἔχάμνισεν Κύπρ. Ἀχαμνίζει τ' ὀζῶ ὅσο πηγαίνει Κρήτ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀτονιάζω.**

3) Ἀπολύω, ἀφίνω ἐλεύθερον Κρήτ. Κύπρ. Ρόδ.: *Χάμνα τὸ πουλ-λὶν νὰ φύη Κύπρ. Χάμνα τὰ χτηνὰ νὰ βοδ-θη-θοῦν μέσ' 'ς τὰ χωράφκια αὐτόθ. || Ἄσμ.*

Τῶν χάμνα με πὸν τὰ μαλλιά τῶν πιάσ' με πὸν τὰ δέρκα Κύπρ. Διὰ τὴν σημ. πβ. Πρόδρομ. 1,88 «χαμνίζει τὸ σκουπόραβδον, τὴν θύραν παρανοίγει» β) Χύνω, ἐπὶ ὑγρῶν Μακεδ. (Κοζ.): *Παίρ' τοῦ γιούμ' κ' τ' ἀχαμνάει. γ) Ἐπὶ φυτῶν, βλαστάνω CFauriel Chants popul. 248: Ἄσμ.*

Κ' ἡ πατερίτσα ἦταν χλωρὴ κι ἀχάμισε κλωνάρι.

4) Ἐγκαταλείπω, ἀποπέμπω Κύπρ.: *Ἄσμ.*

Ἐχάμνισε τὴν κάλην του τὸ ἄλ-λην πααίν-νει νὰ βρεῖ.

5) Πέμπω, στέλλω Μακεδ. (Ζουπάν. Καστορ. Σισάν.): *Μ' ἀχάμσιν νὰ πάουν νὰ βρεῶ τὰ βόδια Σισάν. β) Παρ-ορμῶ, παροτρύνω*, ἐπὶ κυνῶν Μακεδ. **6) Ἐκτείνω**, ὑψώνω τὴν χεῖρα Θράκ. (Σουφλ.): *Ἀχάμ'σι νὰ πιάσ' - νὰ βα-ρέσ' κττ. 7) Κάμνω* τι ὑδαρέστερον Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Ἱμβρ. Κύπρ. Ρόδ. κ.ά.: *Ἐχάμνισα τὸ ζυμάρι Κύπρ. Χαμνίζω τὸν πηλὸν αὐτόθ. Καὶ ἀμτβ. καθίσταμαι ὑδαρέστερος Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Κύπρ. Ρόδ. κ.ά.: Κάτι ἔγειρες μέσ' 'ς τὸ φαεῖν τὸ ἔχάμνισεν Κύπρ. Βάλε νερό 'ς τὸ ζυμάρι νὰ χαμνίσῃ Ρόδ. Συνών. ἀπολύω 16. 8) Ἀμτβ. χειροτε-ρεῶ*, ἐπὶ ἀσθενοῦς Θράκ. (Ἀδριανούπ.)

Β) Μέσ. 1) Προσβάλλομαι ὑπὸ σοβαρᾶς ἀσθενείας, νοσῶ ἐπικινδύνως Μακεδ. (Χαλκιδ.) **2) Χασμῶμαι** Πόντ. (Οἰν.) **3) Ναρκοῦμαι**, νωθροῦμαι Πόντ. (Τραπ.) **4) Προσβάλλομαι** ὑπὸ τύφου Πόντ. (Κερασ.)

ἀχαμνίλα ἡ, Εὐβ. (Κουρ.) — *Λεξ. Δημητρ.*

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀχαμνός καὶ τῆς καταλ. -ίλα.

1) Ἀδυναμία, ἰσχνότης ἐνθ' ἄν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀχάμνητα. **2) Ὁσμὴ** ἀπάχου κρέατος Εὐβ. (Κουρ.): *Τὸ κρέας μυρίζ-ζει ἀχαμνίλα.*

ἀχάμνισι ἡ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Χίος — *Λεξ. Δημητρ.*

Ἐκ τοῦ ρ. ἀχαμνίζω.

1) Ἀδυναμία, ἀτονία Χίος — *Λεξ. Δημητρ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀχάμνητα. 2) Διάρροια* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Χίος — *Λεξ. Δημητρ.: Ἦφας ἡ ἀχάμνισι τ' ἄδερά του Ἀπύρανθ.*

ἀχάμνισμα τό, χάμνισμα Πελοπν. (Μάν.) χάμνισμαν Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) κ.ά. — *Λεξ. Μπριγκ. ἀχάμνισμα*